

ДИДАКТИЧНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ДО ЕФЕКТИВНОГО ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЬНО-ОЦІНЮВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ГІМНАЗІЇ

В. Б. Рогова, кандидат педагогічних наук, заступник Міністра освіти і науки України

Проблема контрольно-оцінювальної діяльності вчителя в умовах компетентісно орієнтованого навчання учнів гімназії, вимагає цілісного її дослідження та розв'язання на основі інтеграції знань із різних галузей науки, що сприятиме підвищенню результативності навчання учнів гімназії зокрема та покращенню якості надання освітніх послуг загалом відповідно до вимог суспільства.

Реформування загальної середньої освіти, у тому числі й гімназійної, відповідно до Концепції «Нова українська школа» зумовлює затребуваність на успішних, підприємливих, компетентних, активних і відповідальних інноваторів, які здатні ставити цілі й досягати їх, критично мислити, креативно працювати в команді; спонукає до переосмислення цілей, професійних функцій і ролей учителів та керівників закладів освіти і розширення напрямів та видів їхньої діяльності.

Контент-аналіз, термінологічний і зіставний аналіз законодавчої і нормативно-правової бази у сфері освіти: Законів України «Про освіту» (2017 р. зі змінами 2019 р. і 2020 р.), «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.); трьох поколінь Державних стандартів зі змінами та доповненнями: Державні стандарти початкової загальної освіти (2000 р. і 2011 р.), Державний стандарт початкової освіти (2018 змінами 2019 р. і 2020 р.), Державні стандарти базової і повної загальної середньої освіти (2004 р. зі змінами 2010 р. і 2011 р. зі змінами 2013 р.), Державний стандарт базової середньої освіти (2020 р.); концептуальних засад реформування середньої школи – НУШ (2016 р.), професійних стандартів «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти 2020 р.) та нормативно-інструктивних актів дало змогу з'ясувати й аргументовано довести достатньо повне обґрунтування на термінологічному рівні компетентісно орієнтованого навчання здобувачів загальної середньої освіти загалом і гімназійної освіти зокрема шляхом інтеграції нормативно-правового та наукового тезаурусу термінів і їх визначень, фактичних і процедурних знань, вимог, прав, свобод і відповідальності суб'єктів освітньої діяльності, що утворюють субстрат когнітивно змістового конструкту контрольно-оцінювальної діяльності вчителя гімназії.

Моделювання комплікативних нелінійних процесів дає змогу на гіпотетичному рівні представити ідеалізований цілісний дидактичний процес підготовки вчителя до ефективного здійснення контрольно-оцінювальної

діяльності в умовах компетентнісно орієнтованого навчання учнів гімназії, котрий активується на основі створення сукупності відповідних організаційно-дидактичних умов. Дидактичну модель підготовки вчителя до ефективного здійснення контрольної-оцінювальної діяльності в умовах компетентнісно орієнтованого навчання учнів гімназії класифікуємо як функційно-структурну з позицій усвідомлення обумовленості структури діяльності її функційним призначенням. Результатом підготовки є готовність вчителя гімназії до ефективного здійснення контрольної-оцінювальної діяльності в умовах компетентнісно орієнтованого навчання учнів, яка складається з п'яти конструктів: мотиваційно-цільового; когнітивно-змістового; організаційно-управлінського; суб'єктно-діяльнісного та рефлексійно-прогностичного. Внесення кожного з цих конструктів до структури досліджуваної готовності обумовлюється основоположними функціями, реалізація яких уможливорює здійснення якісної організації та здійснення контрольної-оцінювальної діяльності вчителя в умовах компетентнісно орієнтованого навчання учнів, а саме: мотиваційної, цільовизначальної, когнітивної, управлінської, суб'єктно-діяльнісної, рефлексійної, прогностичної. Функційно-структурна дидактична модель підготовки вчителя до ефективного здійснення контрольної-оцінювальної діяльності в умовах компетентнісно орієнтованого навчання учнів гімназії включає три компоненти: методологічно-пропедевтичний; організаційно-процесуальний і результативнокомпетентнісний.

Задля успішного моделювання комплікативних дидактичних процесів має бути чітко визначено методологічну основу, принципи, сформульовано мету й завдання модельованої діяльності та прогнозованих результатів.